

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

A Vaskapu megnyitása.

Az a világra szóló ünnepség, mely a Vaskapu megnyitásánál a magyar észnek és magyar akaratnak a természet fölött kivívott diadalát dicsőíti, hétfőn érte el teljességét. Kit rálünk hajója áthaladt az új csatornán, fedélzetén hordva mint a király vendégeit a román és a szerb uralkodókat is. A két dunamelléki szomszédos államnak ez illusztris képviselője a korszakos műfelavatásánál élénken tünteti fel a most végbemenő ünnepségeknek közvetlen politikai jelentőségét is. Románia és Szerbia, melyekkel viszonyaink az utóbbi években sokszor kellemetlenül alakultak, most legjobban ismerhetik fel azt az állandó kapcsolatot, mely őket az anyagi érdek, a kulturális fejlődés és a politikai biztonság legerősebb szálával a mi állami hatalmunkhoz és a mi nemzeti haladásunkhoz fűzi. Tudniok és érezniök kell azt, hogy az a világtorgalmi út, melyet a magyar nemzet kizárólag saját erejéből létesített, első sorban az ő jóllétüknek lesz hatalmas tényezője, gyarapítja hasznos gazdasági összeköttetéseiket és nyíltabbá teszi politikai függetlenségüket. Ez a tudat lelkesíthette a két vendégfeljdelmet, a mikor a felavatási szertartás rendén az e célra készült ünnepi poharakat ürítették. Ez a tudat kiegészítve a gyakorlati tapasztalás biztos hatásával fogja előbb-utóbb meggyengíteni és átalakítani azokat az érzelmeket is, melyek a román és szerb nemzetek nagyrészt irányunkban való ellenséges magatartásra ösztönzik és sokszor kormányukat is veszedelmes antagonizmus útjára sodorják. Így reméljük, hogy az az ünnepi harmónia dunamelléki szomszédainkkal, mely a csatornamegnyitás fényes szertartásától nyerte zománczát, természetes folytatását fogja nyerni az állandó hétköznapi barátságban, melynek az új csatorna mindentelé sugárzó gazdasági előnyeiből és a megszorodott kereskedelmi összeköttetésekből kell fakadnia.

Csődök.

A csödesetek száma az utolsó évtizedben Budapestén átlag ötven, a múlt évben azonban nyolczvan volt. A folyó év első felében is már 40 esetben mondta ki a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék a csődöt Budapest területére. Ha ehhez hozzávesszük a vidéken, azt lehet mondani naponként előforduló csőd eseteket, önkénytelenül is az a kérdés tódul előtérbe, hogy mi okozza azt a sok bukást a kereskedői körökben. A kereskedelem tehát megszűnt az a hasznosító ügylet lenni, mely kereskedőinknek biztosít tisztességes megélhetést. Anuál szembevetendő ez a feltűnő jelenség, mivel a fenálló gazdasági rendszer éppen a közvetítő kereskedelemnek fogja minden téren érdekeit pártfogásba, a produktív elemek jogosult kívánalmával szemben.

Sokan a csödesetek feltűnő szaporodását a múlt évi börzei deruttal akarják összefüggésbe hozni. Van valami a dologban. A kereskedővilág hitelügye teljesen a pénzpiacz alakulásától függ, azonkívül egyetlen keresetág sem azonosította magát annyira a pénzpiacz érdekeivel, mint éppen a közvetítő kereskedelem. Kereskedőink legbuzgóbb támogatói a börze üzemeltetői, legszenvedélyesebb játékosai s nemcsak saját vagyontuknak teszik kockára, hanem a hitelbe birt árukat is. Nem csoda aztán, ha oly börzekrach, melyet a tözsdematadorok ügyes leleményességgel készítettek elő, éppen kisebb kereskedőink közül ránt nem egyet a bukásba, kik meg nem elégedve a közvetítésért járó tisztességes haszonnal, mindenüket a tőzsdére viszik.

A csödesetek szaporodását azonban nemcsak a múlt évi tőzsdei krach, hanem talán első sorban az általános gazdasági válságból magyarázhatjuk ki. Régi igazság, hogy a mi viszonyaink között a kereskedelemnek s iparnak alapját a mezőgazdaság virulása képezi. Mert e nélkül gazdasági haladásról, a gazdasági

viszonyok oly mérvű megerősödéséről hiába ábrándozunk, mely a kereskedelemnek képezhetné erős támaszát. Mezőgazdaságunk pang, az ország lakószáma 75 százaléka a mindennapi kenyér sem jut, nemhogy a közvetítő kereskedelemnek adhatna kielégítő keresetet. A merkantill gazdasági politika, mely a közvetítő kereskedelem virulásában látja a nemzetek gazdasági erősítését biztosítva, mint mindenütt úgy nálunk is a kereskedelemnek s a vele szoros összefüggésben lévő ingó tőkének törekedett törvényhozási úton érdekeit szolgálalni s előjogot biztosítani. Innét az ingó tőke s kereskedelem hatalmasodása a merkantill gazdasági politika pártfogása alatt a produktív elemek rovására. Ez az egyoldalú fejlesztése azonban az in produktív elemeknek megboszulva magát Európaszerte, annál inkább kellett, hogy megboszulja magát nálunk, kik első sorban a mezőgazdasági termelésre s a mezőgazdaság virulására vagyunk utalva. A nóta előrelátható vége pedig az, hogy pang a mezőgazdaság, bukik a kereskedelem s csak a nemzetközi tőke tud elhatalmasodni, mely a termelést, a fogyasztást s a közvetítést egyaránt zsákmányolja ki.

Ezenkívül a csödesetek szaporodása szoros összefüggésben van a kereskedői világ körében lábra kapott azon erkölcstelen felfogással, mely a hamis bukástól sem irtózik s azt indokoltak találja, ha az egyébként egy intézhető el, hogy tisztességes rebachehal járjon. Már bocsánatot kérünk, mi nem vagyunk antiszemiták abban az értelemben, mint azt elleneink ránkfogják, de megbotránkozással utasítjuk vissza azon erkölcsi felfogást, melyet a választott nép vall, mely a keresztény társadalmat már-már megméltelyezte s melynek rövid tartalma az, hogy az üzleti haszon a legerkölcstelenebb eljárást is indokolja.

A kereskedelem zsidó atyánkfiai kezében van; ez magában véve nem lenne baj, ha a kereskedelemben is meghonosulna az az elv, mely megelégszik a tisztességes polgári haszonnal s nem teszi a kereske-

TÁRCZA.

A világ vége.

Múlt évi december 24-én d. u. 4 órakor Gyulafehérvár közönsége abban a ritka szerencsében részesült, hogy daczára a szürke ködös téli időnek, az égi testek ragyogó szépségében gyönyörködhetett; maga előtt látta a Merkurt, a Mars-t, a Venust, Jupitert, Saturnust, az Uranust, Napot és a Holdat s ezen csak hirből ismert világok mindenikében oly alaposan tájékozhatta magát az ember, mintha csak ott született volna.

Félreértések kikerülése végett azonban már most kijelentjük, hogy az égi testek eme közvetlen szemlélete ft. Csiky Miklós gyfvári főgymn. tanár által tartott népszerű előadása révén volt vala módunkban; ő vezetett el minket a természet e nagyszerű csodáihoz; ő magyarázott nekünk a tudomány világító fáklyáját magasra tartva ismeretlen világokról, ismeretlen életviszonyokról.

Helybeni laptársunk a Közművelődés A világ vége czime alatt irt két közleményt hozott, melyek szerzője, úgy sejtjük, t. barátunk Csiky M., s így irányt a való tiszteletünk, s úgy az ő, mint t. laptársunk utólagos beleegyezésével a nagyérdéki dolgozatot ezen a néven átvesszük, hogy ezáltal mintegy folytatását adjuk t. barátunk említett múlt évi igen hecses értekezésének.

*

„A mindennapi élet állandó tapasztalata meggyőző arról, hogy minden, a mi időben kezdődött, létezni is megszűnik. Minden óra és minden perc az elmúlás pillanatához viszi közelebb a lényeket és az összes mindenséget. Végleges elmúlás, teljes megsemmisülés azonban nincs, csak átalakulás. Minden lénynél a lét megszűnése abban áll, hogy alkotó elemeire bomlik szét. A

növény, az állat mint ilyen megszünik, de részei nem; azok csak átalakulnak és a természet nagy körfolyamában új lényeknek válnak részeivé.

Ez a folytonos átalakulás törvénye áll a mi világunkra, a földre nézve is „Coelum et terra transibunt“ mondja az irás, de ez nem megsemmisülés, hanem csak átalakulás. Ez mindenestre oly katasztrófa lesz, mely e földről minden szerves lényt kiűl, s ez lesz a világ vége.

Hogyan fog ez történni? Ezen nagy és kis tudósok és tudatlanok is sokat törtek a fejüket, sok mindent elmondtak és összeirtak, de a rejtélyt teljesen megoldani nem tudták. Annyi bizonyos, hogy e föld megkezdett életét tovább folytatva olyan mint az óra, a mely jár, ketyeg és mutat mindaddig, a míg lejár s akkor megáll és az újra felhuzás válik szükségessé. Igen, földünk le fog járni s eljön az idő, midőn a szerves lények táplálására képtelenné válik. Kisérjük csak figyelemmel a kis csermelytől az Amazon torkolatáig a folyó vizeket, mennyi földet visznek magukkal, mennyi követ sodornak a mélybe, mennyire igyekeznek, hogy „minden hegy és halom megaláztassék.“ Számítások mutatják ki hogy évenként hány millió köbméter föld merül el a tenger hullámaiba. Azonkívül a tenger is folyton mosza a partokat, mind kisebb területre szorítja a száraz földet, mint ez szemléltető Helgoland szigeténél, melyet pár évtized alatt felére mosott le. A harez a víz és a száraz föld között állanlóan a föld fogyását, a víz kiterjedését eredményezi. A Pyrenék, Alpok, Kárpátok állandóan fogynak, s eljön az idő, midőn lesimulnak, midőn a víz romboló ereje a tenger tükrével egy sorba fogja mosni az összes szárazföldeket. Mocsárok, lápok borítják el a felszínt lassankint, úrrá lesz a víz s a növényi és állati élet kihál. Ez lesz a vége!

Azaz, hogy lehetne, de nem lesz. Nem az a veszély fenyegeti sártömegünket, hogy vízbe ful, hanem

az, hogy vízhiányban fog elpusztulni. A természettan kimutatja, hogy levegőnk telve van finom apró vízcseppekkel. Oly kicsinyek, hogy a milliméter ezredrészével mérik átmérőjüket, s milligramm részecskéivel súlyukat. Ezeknek hivatása a természet háztartásában rendkívül fontos. Ezek fogják fel, mérséklék és tartják meg azon hőt, melyet a naptól nyerünk. Rendkívüli hőelnyelési képességükkel fogva magukba veszik a meleget, s csak részenként bocsátják ismét el azt. Ezek nélkül nappal a föld felszíne izzóvá lenne, éjjel pedig dermedtővé fagyva. Már pedig a tapasztalás arról győz meg, hogy vizünk fogyóban van. Az a gyönyörtű és tanulságos körfolyamat, melyen a víz, mint víztömeg pára, felhő, eső, hó és jég átmegy, hogy újra elől kezdje, bemutatja az üdítő forrás, a csevegő patak, a malom, kat hajtó folyó és hajókat szállító folyam keletkezését, de kiténteti azt is, hogy mindig egy kis rész elvész belőle. Az eső alakjában földünkre hulló víz beszívárog a földbe, beszívja azt a hegy magába mint a szivacs, itt összegyűl, s a felszínen mint forrás buzog elő.

Mindig a magasabb réteg vize tör elő, engedve a föld vonzó tulajdonságában nyilatkozó erőnek, de mi lesz azzal a vízzel, mely a föld felszínének legalsó pontján alul levő rétegre szivárog? Ez a víztömeg ránk nézve elveszett, az soha többé onnan feljönni nem fog. Ott lassankint alkotó elemeire bomlik szét, a föld szilárd anyagává lesz, s többé a víz körfolyamatában részt nem vesz. A víznek ez a lassú mértékben ugyan, de állandóan történő fogyása, lassanként eltünteti a levegőben előforduló említett apró vízcseppeket s vele kihál az élet is a földről mint kihált a holdból. Viz nélküli, kopár lakatlan üres gömbbé, egy kiszáradt rögge lesz földünk s mint ilyen fogja útját folytatni a nappal együtt a mindenségen át idők végéig. A napsugár csak száradását fogja siettetni, a fénye pedig kopár domb

IRODALOM.

* **Kérelem.** A tanítókhoz, tanárokhöz intézzük szavunkat.

Uj negyed küszöbén állunk. Most van napirenden minden iskolában az új esztendőre a tanügyi lapok megrendelése. Kérjük tehát tanárokat, tanítókat, hogy minél tömegesebben pártolják, s az iskolai könyvtár számára is járassák a Nemzeti Iskolát.

Első sorban az aktuális ügyekkel foglalkozunk ugyan, de azért olyan cikkek is jelennek meg lapunkban, melyek megérdemlik a megőrzést, azért ajánljuk az iskolai könyvtárak számára is.

Három évi tenállása e lapnak megengedi kimondanunk, hogy házagot pótolunk. S hogy a tanítók és tanárok érdekeit miképpen szolgáltuk, azt a legjobban önök tudják, akik legnagyobb részben nem csak olvasóink, hanem munkatársak és védelem keresők is voltak.

A hol a tanítók és tanárok érdekeit kellett szolgálni, ott voltunk mindentől és ott nem úgy jelentünk meg, mint egyszerű krónikások, hanem a munkában is részt vettünk. Elég példa rá a tanügyi kongresszus!

És most újból bizalommal kérjük önöket, hogy az új iskolaesztendő alkalmával barátaiknak, ismerőseiknek — különösen egyleti gyűléseken — lapunkat megrendelésre ajánlani kegyeskedjenek.

A Nemzeti Iskola koronként képeket is hoz s ilyenkor többnyire érdemes térfelek arcképét mutatja. Csak most nem rég jelent meg pld. a Délvidéki tanítóegylet tisztikarának a képe s nemsokára adjuk az Aradvidéki s más fontosabb egyletek tisztikarnak a képét.

A Nemzeti Iskola előfizetési ára: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt,

Nagy és terhes a feladat, a mit a Nemzeti Iskola vegez. És ehhez szükséges a tömeges pártolás. Ezért ajánljuk ezuttal is szíves figyelmükbe.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a Nemzeti Iskola kiadóhivatala, Bpest, VII. Rottenbiller utca 5/a.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1896 október 1

— **Szaporodás a királyi családban.** Mária Valéria főhercegnő múlt hó 24-én egy egészséges leánygyermeknek adott életet. Az újszülött főhercegnő neve Hedvig lesz.

— **Királyunk romániai látogatása.** Az egész román sajtó pártkülömbőség nélkül lendületes vezércikkokban ünnepli Ferencz József királyunk külsőben álló bukaresti látogatását, mint oly eseményt, melynek nem csak nemzeti, hanem európai jelentősége is van. A lapok üdvözlük az uralkodót, mint a béke apostolát, ki meglátogatja Románia fővárosát, hogy az

ifjú törekvő királyság kulturális haladásáról meggyőződést szerezzen; egyúttal békés egyetértésre hívják fel a közönséget a Romániára oly kinttűtő magas látogatás alkalmából.

— **Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet** október hó 4-én délután 4 órakor Gyulafehérvárt a városház tanácstermében választmányi ülést tart.

— **Az erdélyi róm. kath. Státus** az idén is Kolozsvárt fog tülekezni. Most már nyolczadikszor történik meg egymásután az, hogy a Státus háttal fordít Gyulafehérvárnak. Valjon miért van ez? Mi lehet az oka annak, hogy a dícső multu fejedelmi város-, az erdélyi püspök székhelyének most már nyolczadikszor kell elviselnie azt az arculapást, hogy nem tartatik méltónak arra, hogy az az egyetlen fontosabb tényező, a melyhez még e városnak joga van és a melynek valami hasznát láthatná, üléseit, ha nem is megszakítás nélkül, de legalább minden második vagy harmadik esetben itt tartaná. Ennek valami fontos oka kell hogy legyen. E fontos okot mi nem kutatjuk, de annyi bizonyos, hogy a mi városunk a saját ügyeit érdeklő dolgok iránt botrányosan indolens. Mert ha csak egy mákszemnyi ügyszeretet volna a városban, nem hagyná ezt az egyetlen és lokális természetű dolgot, mint a milyen a status-gyűlés is, az orra elől más város által elkaparintani. Hiszen ha nem is volna való tény az, hogy a status-gyűlés bizonyos kulturális és anyagi hasznat hajt annak a városnak, a melyben tülekezik, már magában véve az a körülmény, hogy a nagyszámú statusi tagok szíves örömet inkább jönnének a főpásztor lakóhelyére, kinek szintén csak öröme telne abban, ha egyházának bű fiait maga körében látva, nem kellene agg korában az út fáradalmának és veszélyének kitenni magát — elég ok volna arra, hogy a Státust a város csupa udvariasságból ne hagyja évtizedeken át falai kívül tülekezni. De a statusgyűlés itt tartása elvitáztatlan előnyököt hárítana a városra, melyek bizony elférnének rajta. Hogyan kívánhatjuk ily ügyszeretet mellett a város felleudulását. Hogyan merészkedünk arra gondolni is, hogy az állam, mint gondos anya, reánk is gondot fordítson, ha gyermekének éltetlenségét ily elszomorító példák bizonyítják. Nem haladunk mi egy lépéssel sem tovább addig, míg a saját érdekeinkkel ily keveset törődünk.

— **A képviselőválasztási mozgalomról** hozott multkori ujdonságunk általános feltűnést keltett városunkban. Még most is alig tudunk kitérni a kérdés-kérdések elől, hogy ki az a jelölt ur, ki nem akarja magát megnevezetelni. Mi szívesen eleget tennénk a közönség kíváncsiának, de nem lehet, mert egy önfeladott pillanatban kezdet adtunk rá, hogy hallgatni fogunk. Most már nincs más mód, mint várni, míg valahogy kiragrik az érdekes nyúl a bokorból.

delmet a család s türekedés legalkalmasabb eszközövé. Innét az a tartozkodás, melyet a kereskedelmi pályával szemben a keresztények tanúsítanak. Csüdtörvényünk pedig alig nyújt biztosítékot e hamis bukás ellen. Nem egy esetről van tudomásunk, hogy a hamisan bukott férj, kikerülve a börtönből, neje nevére nyit kereskedést. A társadalom dehogy fordul el undorral az erkölestelen türekedéstől. Ellenkezőleg dícséri szemességet, melylyel hitelezőit kijátszotta. De megbukhatik bátran ily módon másodszor és harmadszor, mert a csüdtörvény megengedi neki, sőt biztosítja részére a kiegyezést a hitelezőkkel.

Csüdtörvényünk idevonatkozó rendelkezéseinek szigorítása talán hozzájárulna a csüdesetek apasztásához. Mindenekelőtt azonban a keresztény elvek uralmának biztosítását kell elérnünk, ha azt akarjuk, hogy az emberek a tisztességtelen nyereszkedés fölé erkölcsi önbecsülésüket helyezték.

F. N.

Ipar.

Az ötödik iparos kongresszus. A kolozsvári ipartestület meghívására, a most tartott iparos kongresszuson elhatározott, hogy az iparostestületek legközelebbi ötödik országos értekezlete három év múlva Kolozsvárt tartatik meg. Römmel fogadjuk e határozatot, mert a kongresszustól lendületet várunk ez országrész iparviszonyaiban.

*

Egy kis pikantéria. A most lezajlott cipész kongresszus sem szükkölködött vice és humor dolgában, mint megannyi más kongresszus. Ne tessék megijedni, teljesen szakszertiek leszünk és való tény adunk elő, mely a cipész iparosok kongresszusán történt meg. A fegyenczipar kérdését tárgyalják már egy órája, de a szónokok heve és száma nem akar alább hagyni, kifogyhatatlanok a panaszokban és az újak és módok kijelölésében, melyek a fegyenczipar kérdését volnának hivatalosan eldönteni. Majd föláll Kutkovics Alajos budapesti cipész mester és a következő rövid, de velős beszédet tartja: „Tisztelt Uram! A fegyenczipar megszüntetésének csak egy helyes és gyakorlati módja van. Minthogy tegyenczek öt, tíz, sőt tizenöt évig tünek — (ez czélzás volt a „sic“ munkára) — én azt indítványozom, kéressék fel a magas kormány, taníttassa a tegyenczeket theológiára és juris-prudenciára. Mily fölséges látvány volna, ha a latrok kiszabadulásuk után erkölcsi predikációt tartanának és minő praktikus ügyvédi védelem lenne az, ha a gazemberek védenék a bíróság előtt a bűnösöket, de legtöbbet nyernének a vizsgáló bírók, ha gyakorlatilag ismernék a gonosztevők fufangjait.“ — Ez a rövid beszéd oly nagy hatást keltett, hogy a többi szónok ellállott a szólástól, a vita befejezést nyert és a fenti indítvány elvetésével az előadó határozati javaslatát fogadták el.

jait és csontkeménységüvé aszott mélyedéseit fogja bevilágítani. Egy néma gömb, mely zaj nélkül fut kijelölt pályáján. Ez lesz a vége.

Hanem földünk ezt a lassú kihalást nem fogja megérni. A száz millió évekre kiterjedő hosszú haldoklás agóniájától meg lesz kímélve. Minden változás, mely eddig lakhelyünkön történt, irtózatossá katasztróphával, rombolással volt egybekötve. Váratlanul, előkészületlenül találta mindenik földünket. Óriási hegyek elsimulása, a tenger fenékeknek a havasok magaslatáig történő hirtelen tölemelkedése jelzi azon irtózatossá hatását, mely alatt sárgümbünk átment. A tűz rémületes uralmának medreikből kilöketett vizek borzasztó pusztításának iszonyatát keltő nyomait szemlélheti a geologus lépten-nyomon, s elbámul azon erő hatalmaságán, mely csigástól-kagylóstól egytt kiemelte a tenger mélyeit s alkotta belőlök az Alpokat, a Himalaját és az Andesek hosszú láncolatát. Ilyen változásokhoz van szokva földünk, s bizonyára ily rémítő forradalain fogja megsemmisíteni azon szerves életet is, mely most bennünket környez. A kérdés csak az: hogyan fog ez bekövetkezni?

A tapasztalat arról győz meg, hogy a föld felszínétől néhány méternyire a nap által előidézett összes hőmérsék változások megszűnnek. Ezen pontnak, az úgynevezett neutrális pontnak mélysége helyenként különböző; így pl. Budapesten 20 méter, Párisban 27 6 m. Az állandó hőfok 11-5° C. és ez semminemű változáson nem megy át. Száz évnél régebb idő óta kísérik állandó figyelemmel e hőmérsék, de sem süllyedést, sem emelkedést nem észlelnek rajta. Ellenben, ha nagyobb mélységekre szállunk alá, a hőség állandóan és fokozatosan emelkedik. A föld belsejében tehát a hő igen magas fokon áll, annyira, hogy itt cseppfolyós állapotban vannak mindazon ásványok, melyek a felszínen merev állapotban találhatók. E belső tűz létezéséről tanuskodnak nemcsak a hőforrások, hanem a tűzhányó hegyek is, melyeknek izzó lávája hol

állandóan, hol időszakonként önt el kisebb-nagyobb területet. Ha ezen nagy hőség nagy tömeg vízzel jön valami úton érintkezésbe, vagy vegyi folyamat útján robbanó erőre tesz szert, képes lesz széttörni a föld szilárd burkát, sőt azt darabokra is rombolhatja szét, mint egy ily szörnyű robbanás pusztítá el azon bolygót, mely naprendszerünkben a Mars után következett, s melynek törmelékei asteroidok neve alatt betöltik azon tért, mely az említett bolygó és a Jupiter közt van.

Természettudósok és csillagászok sokat foglalkoztak azon kérdés megoldásával, hogy mi az erő, mely a földet és a többi égitesteket pályájukon előre hajtja? Honnan jött ez? és tulajdonképen mi az? Házását látjuk a föld évi körforgásában, nagyságát ismerjük azon középpont futó erőből, melyet kifejt s mely képes elpusztulni azon vonzást, melyet a nap a földre gyakorol. Keletkezését és okát azonban nem tudjuk tartani azt sem, mióta szerepel, azt sem meddig tart. Ha ez az erő nagyobbodna, legyőzné a nap vonzó erejét, s az érintő irányában a kapott sebességgel tovább repülne, mindaddig, míg egy új égitest az egyenes irányból kitérítve, pályáját nem módosítaná.

Igy a hő és fényforrását egyszerre elveszítve, a teljes sötétség és az örök fagy lenne váratlan osztály része, mely a jég áttörhetlen burkával borítaná be a földet. Mi történne azonban akkor ha ez az erő egyszerre megszűnnék? A föld forgási egyensúlya akkor is felbomlana, s minthogy egyedül a nap vonzó ereje hatna rá, ennek az erőnek engedelmeskednék s 64 és 1/2 nap alatt egyenletesen gyorsuló sebességgel beleesnék a napba. Ugy az üstökös által keltett melegnek, mint a nap saját hőjének hatása alatt nem csak a cseppfolyós állapotig hevülne fel, hanem azonnal gőzzé is változnék át. Ez az eset pedig valóban végleges megsemmisülését eredményezné.

Elpusztulhat azonban földünk másképen is. Mióta az üstökösök és pályájukat nagyobb és tudományosabb

alapon álló tanulmányozás tárgyává tették: rájöttek, hogy ezek más naprendszerekből vetődtek hozzánk. Mintha egy hatalmas kéz kilökte volna azokat a végtelennek tetsző térbe, hol a kapott erő sebességével az egyenes vonal irányában haladnak mindaddig, míg valamely hatalmas égi test vonzó körébe jutva úgy pályájuk, mint gyorsaságuk módosulást szenved. Ekkor ugyanis rájuk két erő hat, egy állandó, az égi test vonzó ereje, és egy pillanatnyi erő, a mely őket a térbe lökte ki. Két ily erő összetétele pedig mindig görbe vonaltú pályát ad. Az üstökösöknél ez a pálya parabola, melynek gyújtó pontjában a vonzó égi test van. Az üstökös gyorsasága egyenletesen növekszik mindaddig, míg pályájának azon pontjára nem jut, mely a vonzó testhez legközelebb van. Itt gyorsasága a legnagyobb, mint a lengésben levő ingaé is akkor a legnagyobb, midőn a földhöz legközelebb van, de az égi testbe nem hullhat alá, mert a lökő erő hatása tovább viszi, mint a ferde irányban feldobott kő sem esik azon helyen le, hol a pályája legmagasabb pontját elérte, hanem a pillanatnyi erő hatása alatt az iv másik részét is befutja. Midőn az égi test vonzó körének szélső pontjához ér, ugyan olyan gyorsasággal távozik tovább, mint a milyennel e birodalomba belépett s útját újra egyenletesen, az egyenes vonal irányában fogja végezni. Ha ezen vonzó égi testnek kísérői is vannak, ezek tömegük és közelségük arányában szintén hatást gyakorolnak az üstökös pályájára. Ha a parabola szárain kívül vannak: a parabola nyitabb lesz és hyperbolára változik, s az üstökös kissé eltértebb irányba fog a végtelenbe rohanni. Ha azonban ez a bolygó test a szárazon belül áll: akkor a pályát zártabbá teszi, kerülék lesz belőle, s állandóan a középponti égi test körül fog járni, s körforgását hosszabb vagy rövidebb de állandóan ismétlődő idő alatt teszi meg. Így pl. a Jupiter igen sok üstökösöt kötött meg a mi naprendszerünkben is. Mi lenne már most akkor, ha egy ily kóbor üstökös pályája átmetszené a föld pályáját?

— **A Pesti Naplónak** lapunk mai számához mellékelt prospektusát ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

— **Ételmes kereskedők** A vételekdv gerjesztése sok fejtörést okozott már egy olyan lanyha piacon álló kereskedőknek, mint a milyen a mi piacunk is. A cél, hogy a közönséget egy kissé felrázzák tespedésből, gyakran oly eszközöket szentesít meg a kereskedők kezében, a melyek a közönség józanabb részét inkább szájalomra indítják, semhogy benne a vásárlási kedvet fokozzák. Csak az a baj, hogy a közönség igen nagy része nem lát keresztül azonnal a furfangos szítán, s rohan mint a birka a saját veszedelmébe. A most lezajlott országos vásárt megelőzőleg is volt alkalma a közönségnek ily szemképráztató látványban gyönyörködni. Egy helybeli kereskedőnk ugyanis megrogált egészségére hivatkozva, azt hozta a közönség tudomására, hogy üzletét meg akarja kisebbiteni s e célból a nagy készletét olcsó áron eladja. Alig, hogy ennek híre mehetett, előállott egy másik kereskedő, ki ékes magyarsággal egy hosszú levélben igyekezett megczáfolni azt, hogy nálánál valaki olcsóbban árulhasson, s ha nem is nyíltan, de a legképtelenebb módon ócsárolta levelében a végeladást hirdetőt. Hát bizon ez elég nem szép dolog. A tisztességes konkurrenzia nem ilyen eszközökkel harcol. Egy jórávaló kereskedő megelégszik azzal, ha mérsékelt haszon mellett árult jó árucikkeivel bizalmat kelthet üzlete iránt a közönségben, — de egy másik kereskedő társát alaptalan ócsárlásával kisebbiteni nem tartja magához illőnek. Mi különben csak a közönséget téltjük, a ki felhasználni óhajtván a két székkal kínálgató alkalmat, rendesen a pad alatt marad.

— **Bolond óra.** A míg a nagy világ összes órái középeurópai zónaidő szerint a deket a napnak egy meghatározott szakában mutatják, addig a mi úgynevezett városi óránk a deket vagy késő este, vagy pedig korán reggel mutatja, s így következképpen a reggeli 9 órát délután 4 órakor s a délutáni 5 órát délelőtt 11 órakor jelzi. Nagyszerű egy óra az igaz s kerül ez a városnak évenként 60 forintjába. Külömben ezt felesleges mondanunk.

— **A román izgatók elítélteése.** A gyulafehérvári kir. törvényszék két, a magyar állam és törvényei ellen történt több rendbeli izgatás miatt vád alá helyezte Ilie Craciun al lui Niculae dostati lakos és Manitui Joan Manitián juhász pojánai lakost, mert azon alkalmából, hogy a magyar király megkegyelmezett az oláhok martirjainak, nyilvános helyen korholták a magyar alkotmányt, a magyar törvényeket s kije lentették, hogy szegény és gyalázat ilyen intézményeknek hódolni. A törvényszék a napokban megtartott végtárgyalás alapján Ilie Craciunt másfél évi fogházra és 300 forint pénzbüntetésre, Manitui Joant pedig hat havi fogházra és 100 forint pénzbüntetésre és a költségek egyetemlegesen leendő viselésére ítélte.

a metszési ponton találkozónak egymással? Mindenestre rombolással járna ez összeütközés, de tekintve a föld nagy tömegét és az üstökös magvának kicsinységét, a pusztulás csak egyes vidékekre szorítkoznék. Ha azonban az üstökös uszálya vagy légköre nagy mennyiségű hydrogént (köneny) tartalmazna; ez a földi légkörrel vegyülve tüzet fogna s az egész légkör s minden a mi éghető hammúvá égne.

Ime mennyi mindenféle eshetőségnek és veszedelemnek van kitéve lakóhelyünk, melynek oly szívesen viszik vissza multját egyes tudósaink 20–400 millió évek közé és oly biztossággal jósolják, hogy jövője száz millió évekre terjed.

A biztosan bekövetkező pusztulás okairól és módjairól még sok mindent sorolhatnánk elő, de a lebetőségek szemléletéről térjünk át arra, a mi a természettudományál és az ő valódi vagy vélt igazságainál sokkal bizonyosabb, és ez a kinyilatkoztatás. Szt. Péter második levelében (3. 7.) így van leírva a világ vége: „Az egek pedig és a föld . . . ugyanazon ígéve, meghagyattak fenntartatván a tűzre.“ Es ismét. (II. 3. 10.): „Az Úr napja úgy jön el, mint a tolvaj; akkor az egek nagy robajjal elmúlnak, az elemek a hőség miatt elolvadnak, a föld pedig és a rajta levő alkotmányok megégnek.“ Tehát a föld pusztulása okvetlen tűz által fog bekövetkezni, mint ezt az egyházi liturgia is oly gyakran hangoztatja és váratlanul fogja érni az emberiséget. De hogy ez a pusztulás a föld teljes megsemmisülését nem vonja maga után, az az említett levél ezen szavaiból (3. 13) is világos: „Mi pedig az ő ígérése szerint új egeket és új földet varunk.“ Izaiásnál (65. 17.) pedig így szól az Úr: „Mert ime én új egeket és új földet teremtek.“

Hogy ez az átváltozás a természet minő erőinek felhasználásával és közreműködésével fog történni, azt megjelölve nem látjuk, és így a lehetőségek elosorolása és kifejtése képezheti a pozitív alapon álló tudomány feladatát.

— s.

— **Circus** Volpi lovardája vasárnap kezdi meg mutatványait a fapiaczterén felállított köröndben. A mint hirdeti, társulatában 32 művész, 80 állat u. m. pounyk, kutyák, majmok és kecskék vannak.

— **Honvédelmékek leleplezése.** Kolozsvárról írják, hogy a vértanubalált halt Tamás András és Sándor László székely honvédek emléksobrát október 18-án vasárnap avatják fel nagy ünnepséggel. Ezt megelőzőleg október 17-én tartja ezredévi ünnepi közgyűlését a kolozsvári országos történelmi ereklémmzeum.

— **Egy állami tanító-képző intézet jubileuma.** Kolozsvárról írják, hogy az ottani állami tanítóképző-intézet október 9-én ünnepi fennállásának 25. évét. Ezt a napot nagy ünnepséggel fogja megülni az intézet. Az ünnepségnek érdekességét fogja emelni a montsre-hangverseny, melyet az intézetben kiképzett zenetanárok rendeznek. A 25 év alatt végzett 355 növendék közül 151 vesz részt a hangversenyben, melyre már egy év óta készülnek. E 151 zenész közül 146 az énekarban vesz részt, 108 tisztán hegedűn játszik. Az első összpóba Kolozsvárt október 5-én lesz. A miniszter 4 napi szabadságidőt engedélyezett a jubiláló tanítónak. A jubileumra Wlassics Gyula vallás- és közoktatási minisztert is várják.

— **A brassói ezredévi ünnep.** A brassói ezredévi emléksobrot, mint onnan írják, október 18-án avatják fel, Perczel Dezső belügyminiszter október 17-én délután különvonaton érkezik Brassóba, ahol a vármegye főispánja fogadja. A vármegye batárán az alvidéki járás küldöttsége fogadja élén Jeckel Frigyes dr. alispánnal. A brassói pályaudvartól 3000 lovasból álló banderium kíséri a városba a minisztert, a ki a főispánál fog lakni. Ugyanaz nap délután tisztelgések lesznek, este pedig a főispánnal estély a miniszter tiszteletére, mely alkalommal a szász és a magyar dalárda szerenádót ad. Másnap reggel felvonulás lesz a Czenk-hegyre s ott Schnell Károly, legidősebb brassóvármegyei képviselő felolvassa az emléksobor felállítását elrendelő törvényt. A műszaki tanácsos elkészültnek jelenti ki a sobrot s ezután Perczel Dezső miniszter felavató beszédet tart s átadja a sobrot a polgármesternek a ki azt átveszi. Végül díszokmányt helyeznek el az emléksobor e célból hagyott nyílásába. Délután 3 órakor a miniszter diszebedet ad. Este színelőadás és a Czenkhegyi kivilágítása, melylyel a felavatás ünnepe bezárul.

— **Tizenkét év óta alszik.** Bremából jelentik, hogy a szomszédos Gambkában van egy leány, aki tizenkét évvel ezelőtt álomba merült s még ma is alszik. Az első esztendőkből még fölébredt néha, de azóta állandóan mély az álma. A táplálékot úgy teszik a szájába, s ő meg is rágja, meg is eszi rendesen, mint bárki más. Esztendők során a legkiválóbb orvosok és tanárok fáradoztak már azon, hogy a szegény betéget életre keltsék, de minden buzgóság hiábavaló, az orvosi tudománynak nincs hatalma a bajon. A szerencsétlen leányt anyja és testvérei a leggyöngédebben ápolják.

Egyről-másról.

Mig Ausztria-Magyarország külkereskedelmében eddig sertésszirban és szalonnában a kivitel mindig föltümlta a bevitelt, az idén éppen ellenkezőleg fordul a dolog. A kivitel és bevitel viszonya összesen 12.115 métermázsával és 633.744 forinttal rosszabbodott. A bevitel legnagyobb része Amerikából származik.

Szer az orbáncz ellen. A szaratoj (Oroszország) kertület állattenyésztői Lorencz darmstadtí tanártól a sertések orbáncza ellen való oltóanyagot kaptak és az anyagot kitűnő sikerrel alkalmazták.

Bor hűtése nyáron. Oly helyeken, hol jeget nem lehet kapni, szalmiákport kell mindig készletben tartani. Két liter esővízben fél kilogramm szalmiák port teszünk és abban hűtjük be a bort vagy bármi mást a mit hűteni akarunk. Használat után elpárologtatjuk a vizet és ekkor a száraz szalmiákat még többször is használhatjuk.

A berlini és budapesti kiállítás látogatása. A berlini kiállítást augusztus utolsó napjáig kerek öt millió ember nézte meg. A bevétel 2.438.000 márka. Az építési költségek öt millió márkánál többbe kerültek. A mi kiállításunkat augusztus végeig hatezer egy néhány hiány két millió napi jegyes látogatta meg, ehhez azonban hozzá kell venni a 35.000 bérlet jegyest, kik nálunk nincsenek, ellenben a berlini kiállítás látogatói közé be vannak számítva, ezek is legalább fél millió napi látogatót tesznek. Jövedelem dolgában nagy különbség van a mi kiállításunk és a berlini között, mert míg nálunk bétköznapon nappal egy korona a belépő díj, addig Berlinben akkor is csak fél márka a belépés ára. Nálunk öt millió látogató nem harmadfélmillió márkát, hanem legalább két millió forintot jelentene. Sajnos, hogy a berlinihez hasonlóan a mi kiállításunk

bevételeiről nem tesznek közzé kimutatást. — Megemlítjük, hogy a bécsi Fremdenblatt a budapesti ezredéves kiállítás látogatottságáról irván, az eredményt kedvezőnek mondja.

Kiállítási furosaságok.

Minden kiállításban volt, van és lesz furesa tárgy kiállítva. E tekintetben mi sem vagyunk kivétel. Érdekes specialitása a mi kiállításunknak a többi közt:

1) Az **óriás cipő**, melyet Pap József zentai cipész készített és állított ki. Ez nem csak arról nevezetes, hogy eddig az emberiség történetében a legnagyobb cipő, hanem arról is, hogy örökös háboru tárgya. Kezdődött pedig a háboru a csoportelnők és a csoportbiztosok közt s folytatódik és tart mai napig is Magyarország összes cipészei közt. Valósággal két pártra szakadtak hazánk cipész mesterei az óriás cipő miatt s élő, hogy ebből egy második trójai háboru keletkezik. S mi lesz azoka ennek a háborunak? Az, valjon méltó kiállítási tárgy-e az óriási cipő, vagy szegény -e az hazánk cipő iparára nézve.

Vannak, kik már kivitték a kiállításból és vannak, a kik már vissza hozták a kiállításba: de tény, hogy jelenleg is ott van. Vizsgáljuk tehát a cipőt szakszerűleg, tudományosan és politikai szempontból. Pap cipésmester uram óriás cipője 2 méter hosszú és megfelelő széles. A munka — most még így nevezzük — egyetlen egy tehén bőrből készült és csak a kérgén van összevarva; a talp is a sarokig egy bőr. Ugy a bőr, mint a cipész munka kidolgozása kifogástalan, egy szóval szép és diszes varrott munka. A cipő orrborítékán (kapli) a magyar korona kilyukgatással van feltüntetve; a talpon pedig a magyar ezimer van kiverve. A mű — nevezzük most már így — ezek után a laikust és érdekelni fogja. Felemlítjük, hogy az óriás cipő egy széles nemzeti színű szalaggal van körül díszítve, melyen két fölírás foglaltatik. Az egyik így szól: *Lángész még koplalhat, de a szorgalom soha sem fog engedni.* A szalagesokörnál pedig ezen jelentőség teljes szavak olvashatók: *„Legyen nagy a magyar ipar.”*

Most már mindeki értheti, hogy a mű nagysága, a mű kitűnősége és a felírások rejtélyes mivolta csakugyan megérdemel egy kis hadjáratot, mert a mű készítője oly problémákat vetett föl, melyek az örök béke megvalósítását lehetetlenné teszik. Midőn azonban eme problémák fölött és a mű előtt tűnődünk és azt akartuk megtudni, hogy az ember ezen cipőbe belefekszik-e, vagy csak egy pár Wallenstein korabeli Pappenheim féle lovagló eszimat, mely manapság halász eszimaúl szolgál, állít-e bele, a minthogy azt óriás cipőbe egy pár ily eszima van beállítva, — arra jött egy cipész inas és vigyorogva mondá: „Mit okoskodik az úr e cipők fölött, ezt lateiner nem érti, Pap mester uram okos ember és amerikaiason gondolkozik; az óriás cipő és felírásai csak reclam. A cipőre alkuszik különben egy másik majszter, s ha meg találja venni, nem tudom bizén, hogy ki lesz lefőzve?”

2) De hogy a cipészek büszkeségét lelohaszszuk sietünk fölemlíteni azt is, hogy a hentesek is ki tudnak tenni magukért. Mindenki tudja, hogy két századdal ezelőtt a lipesei hentesek egy 200 rőf hosszú kolbászszal tisztelték meg az akkori német császárt és mikor az nap este ennek tiszteletére kivilágítás volt ily feliratu kivilágított transparentet hordoztak körül: *„Was die Plunze unter den Wursten, Das bist du oh Kaiser, unter den Fürsten!”* Ezt ékes magyarsággal így fejezhetnők ki: „A milyen a gömböcz a kolbászok közt, olyan nagy a császár a fejedelmek közt.“

Elég az hozzá, hogy a mai hentesek sem akartak elmaradni dicső őseik mögött, hanem kitettek magukért. Herz és fia budapesti czég ugyanis három darab nehéz sertés husából készített a kiállításra egy 150 kilogramm sulya szalámi rudat — de oh korcs ivadék! — midőn azt a kiállítás területére szállították, az óriás szalámi eltörött. Mivel pedig életében mindenki csak egyszer tud remekelni, a czég is ujabban egy 100 krg sulyu szalámi rudat tudott előállítani s ez diszesíti jelenleg a kiállítás sörköstoló csarnokát.

Nyilttér*)

Báli selyemszöveteket 35 krtól

14 frt 65 krig méterkiat — valamint fekete, fehér, színes, **Henneberg selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s.t.b. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhöz szállítva mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) Az e rovatban megjelenő közleményekért felelősége nem vállal a szerk.

Ikt. 4779—1896 tkvi.

137 1—1

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a **Gyulafehérvár—zalatnai h. é. vasut** számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tűzettek ki, úgymint:

Gyulafehérvár községre nézve 1896 November hó 9 reggeli 9 óra: Gyulafehérvár belvárosi állomáson.	
Kisfalud	" " " " " 9 " " " " " " " "
Sárd	" " " " " 10 " " " " " " " " a sárdi állomáson
Tótfalud	" " " " " 10 " " " " " " " "
Gaurény	" " " " " 11 " " " " " " " " a metesdi állomáson
Pojána	" " " " " 11 " " " " " " " "

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint utaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmat s jogsultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyattal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokból a Gyulafehérvár—zalatnai h. é. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi cím alatt igényt tartanak; ezeket 1896 évi december hó 15-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentúl a kisajátított területből hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthetők.

Kelt Gyulafehérvárt 1896 szept. 28.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóságtól.

Felszei
kir. tszéki bíró.

Jelzálog kölcsönök

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk. E kölcsönök konvertálásuknál bélyeg és illetékmentességet élveznek. Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek lefizetési tartamra eladatnak.

MAGYAR LLOYD

közgazdasági vállalat

Budapest Király utca 70.

Hirdetmény.

következő cigarettaválasztékrol:

En A'Ala (vastag facon)	25 darab	frt 1.75
En A'Ala (vékony facon)	25	frt 1.25
A'Ala (vastag facon)	25	frt 1.50
A'Ala (szopókával) női	25	frt .75
Yaká (vastag facon)	25	frt 1.25
Yaká (vékony facon)	25	frt 1.—
Giubek (vastag facon)	25	frt 1.—
Giubek (vékony facon)	25	frt .75

Kapnató minden es. kir. specialista dohánytözsdeben. Minden egészségtelen anyagtól tiszta minőségben.

A török dohány-kiviteli-szállítvány-társaság
Konstantinápolyban.

B39a) 1—3

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: **köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűthetb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapest: **Török József** úr gyógyszer-tárában királyutca 12. és **dr. Egger A.** úr gyógyszer-tárában váczikörnt 17. sz. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-UJHELY 54 szám

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyazintén: Gyulafehérvárt Nagy Gyula úr gyógyszer-tárában.

Üzleti jelentés.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

nagy divatárú

RAKTAROM

kisebbitése özéljából

Összes árúczikkeimet feltűnő olcsó árak mellett elárusítom.

Különös figyelembe ajánlom az őszi és téli idényre készletben levő új választékú

angol Loden és gyapju szöveteket,

melyekből egy női ruhára való 1 frt 50 kr., 3 frt., 3 frt 50 kr. és 4 frt 50 krtól feljebb kapható.

Minden más árúczikk bámulatos olcsó áron és a legpontosabb kiszolgálás mellett adatik el.

Megjegyezni kívánom, hogy az említett olcsó árak csakis készpénz fizetésre vonatkoznak.

Minden ruha a kiszabott áránál kétszeres értékű.

Becsés pár fogást kér tisztelettel

MORENO K.

464—1896 szám

136 1—1

Arverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróság 5764/1896 polg. számú végzése által B. pesti Dr. Damitrián Agoston végrehajtató javára Alvinezi Csóka Miklós s neje, Hell Jenő ellen 3570 frt tőke, ennek 1895 év november hó 6 ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléakai követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 633 frtra becsült buza, rozs, széna, ló, disznók, vasalt ökörszekér, lószék, szalma és különféle házbutorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7862—1896. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén vagyis Alvinezen a fennírt alperesek lakóházánál leendő eszközzésére 1896-ik év október hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. év LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

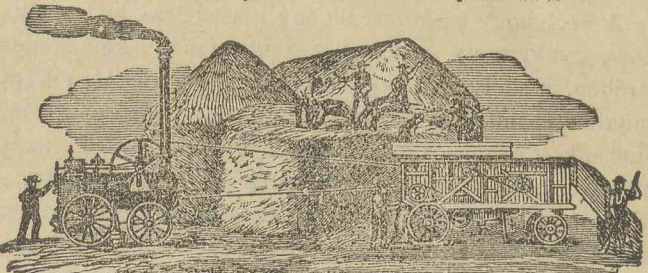
Felbivatnak mindazok, kik az előtervezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóírt kiküldöttél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bi-

Nyomatott Papp Gy. Gyulafehérvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek $2\frac{1}{2}$ egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
eséplőgépek, tisztító-rosták, kon-
kolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyújtók.

COLUMBIA a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes acél-ekék 2 és 3 vasú ekék
és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

róság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az előtervezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1896 ik évi szeptember hó 20-ik napján.

Hajós István kir. bírósági végrehajtó.

TEUTSCHÉLE BOROK

KAPHATÓK:

ID. MISSELBACHER J. B.-nél
GYULAFEHÉRVÁROTT.

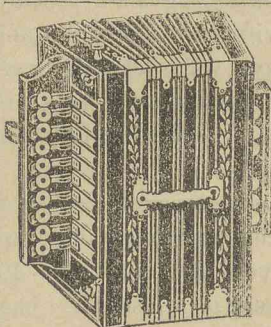

TEUTSCHISCHE WEINE

BEI

J. B. MISSELBACHER SENR.

KARLSBURG.

Csak **4 1/2 frért**

szállítom a világhírt

«BOHEMIA»

huzóhármónkáimat

hosszú billentyűvel és valódi

gyöngyűz lapocskákkal.

Ugyanis ez áll 2 dupla fuvó, 11 erős ránczos fuvó törhetetlen védő és rezszegletekkel.

A hangok egyes plateneken vannak, ennél fogva egy nagyszerű orgonához hasonló hangot idéző elő harmonika.

40 hangú 2 Reg. $15\frac{1}{2} \times 33$ cm. = $4\frac{1}{2}$ frt.

60 " 3 " 17×34 " = $5\frac{1}{2}$ "

80 " 4 " $17\frac{1}{2} \times 34\frac{1}{2}$ " = $6\frac{1}{2}$ "

Megtanulása költségmentes. Portó és pakolás 60 kr.

Képes árjegyzék ingyen.

S huster C. A. harmoniumkészítő Graslitz Cseh-ország.

Utánvétel mellett küld. — Visszacserélés elfogadtatik összeköttes ismétlődéssel kerestetik.

Eladó borok.

Van szerencsém a borkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy a „Saimen” féle pineze

Rózsamáli és Burgondi borait

eladásra bocsátom készpénz fizetés mellett.

Venni szándékozóknek megkeresésére

készpénzrel szolgál mindennemű felvilágosi-

tással ifj. **Cirner József** Nagy-Enyed.

133 2—3